

การบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานียธรรม 6  
ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวทยาเขตหลักเมืองเลย  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู  
THE PERSONNEL ADMINISTRATION IN THE 21<sup>ST</sup> CENTURY  
ACCORDING TO THE SIX SARANIYADHAMMA OF ADMINISTRATORS  
IN THE LAK MUEANG LOEI UNITED CAMPUS GROUP OF  
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE SECONDARY  
EDUCATION SERVICE AREA LOEI AND NONG BUA LAMPHU



<sup>1</sup>นนทกาล ไมตรีสวัสดิ์, <sup>2</sup>พระครูปลัดสมชัย นิสฺสโก และ <sup>3</sup>พระครูปริยัติคุณรังษี (ลิขิต คำหงษา)

<sup>1</sup>Nontakan Maitreesawat, <sup>2</sup>Phrakhrupalad Somchai Nissabho  
and <sup>3</sup>Phrakhru Pariyattikhunrangsai (Likhit Khamhongsa)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย  
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

<sup>1</sup>great.willyoo@gmail.com

**Received:** December 27, 2024; **Revised:** January 20, 2025; **Accepted:** January 30, 2025

### บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานียธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวทยาเขตหลักเมืองเลย

---

<sup>1</sup>นิสิต, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย

<sup>2</sup>อาจารย์ ดร., สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย

<sup>3</sup>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานียธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการแสวงหาบุคลากร รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาบุคลากรด้าน ด้านการให้บุคลากรพ้นจากงาน ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านวินัยและการรักษาวินัย 2. ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานียธรรม 6 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ด้านเมตตาวชิกรรม รองลงมาคือด้านศีลสามัญญตา ด้านเมตตามโนกรรม ด้านสาธารณโภคี ด้านเมตตากายกรรม ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ด้านทวิญญสามัญญตา

**คำสำคัญ:** การบริหารงานบุคคล, ยุคศตวรรษที่ 21, หลักสารานียธรรม 6, ผู้บริหาร

## Abstract

The research results were found that: 1. The personnel management of administrators and teachers have opinions on the personnel management of the administrators in the lak mueang loei united campus group of secondary schools under the office of the secondary education service area loei and nongbua lamphu in the overall level at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average value was the aspect of personnel recruitment, followed by personnel development, personnel termination, and personnel maintenance, respectively. The aspect with the lowest average value was discipline and discipline maintenance. 2. The administrators and teachers have opinions on personnel management in the 21<sup>th</sup> century according to the six saraniyadhamma of administrations in the lak mueang loei united campus group of secondary schools under the office of the secondary education service area loei and nongbua lamphu in the overall level at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest

average value was Metta Vacīkamma, followed by Sila Samanyata, Metta Manokamma, Satha Bhokhi, and Metta Kayakamma, respectively. The aspect with the lowest average value was Including common view 3. The guidelines of the 21<sup>st</sup> century according to the six saraniyadhamma of administrations in the lak mueang loei united campus group of secondary schools under the office of the secondary education service area loei and nongbua lamphu in all 5 aspects are as follows: 1) Personnel developments: The administrators continuously promote the development of knowledge and skills for personnel by organizing the training, seminars, and using modern technology for online training and seminars, as well as using technology to manage personnel development. In addition, personnel development also covers the promotion of morality, such as Metta Manokamma, Mettha Vajikamma, and Mettha Kayakamma. 2) Personnel maintenance: The administrators emphasize personnel maintenance by taking care of their well-being and providing appropriate welfare and managing work hours with modern technology. This approach also focuses on promoting morality, such as Metta Vajikamma, Metta kayakamma, Consumer Public Health.

**Keywords:** The personnel administration, The 21<sup>st</sup>, Six saraniyadhamma, Administrators

## บทนำ

การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะที่สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงานและพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันภายนอก และแรงกดดันภายในประเทศ ที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญเพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทย ทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้านเพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะคุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นในสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติในเวทีโลกท่ามกลางกระแส การเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาส และความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนา กำลังคนให้มีสมรรถนะ ในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

งานและการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) มีเป้าหมายหลักกว่าการพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับ โลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานนะที่ดีของสังคม และเร่งรัดการเตรียมพร้อม กำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเอื้อต่อ การปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้ง ให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงใน ชีวิต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2565)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนา กำลังคนดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษ ที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งปัจจุบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภูยังพบปัญหาและความท้าทายหลาย ประการที่ส่งผลต่อการไม่บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในช่วงวัยเรียน วัยรุ่นได้ตาม ระยะเวลาที่กำหนด ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำทั้งด้านการเข้าถึงและคุณภาพของการบริการทาง การศึกษา การขาดความเชื่อมโยงระหว่างทักษะในการทำงานจริงและการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา ขาดการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการตอบสนองต่อความต้องการที่ หลากหลายของผู้เรียนรายบุคคล ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง ผ่านการคิดวิเคราะห์ การ แก้ปัญหา รวมถึงการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติยังขาดการสร้าง ความ เข้าใจและองค์ความรู้กับผู้ปฏิบัติทั้งครูและผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเพียงพอและชัดเจนตลอดจน สภาพแวดล้อมของการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการคิด วิเคราะห์ที่ยังไม่เพียงพอไม่เอื้อต่อการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ และกระบวนทัศน์ใน การจัดการศึกษายังไม่เหมาะสมและยืดหยุ่นกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 นอกจากนี้ยังได้มีการวิเคราะห์สรุปเป็นภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย- หนองบัวลำภู ได้ดำเนินการวิเคราะห์สถานภาพของเขตพื้นที่การศึกษา โดยระดมความคิดเห็นจาก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการ กำหนดทิศทางการสรุปผลการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม และแนวทางพัฒนา ในปีงบประมาณ พ.ศ.2566 – 2567 โดยวิเคราะห์ จุดอ่อน (Weaknesses) ดังนี้ 1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดจำนวนมาก (นักเรียนต่ำกว่า 449 คน) ถึงร้อยละ 50 เกิดปัญหาต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งผลต่อค่า

คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 2. บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ยังไม่คิดค้นนวัตกรรม ระบบงานเพื่อพัฒนาตามบทบาทภาระหน้าที่ บุคลากรบางส่วนยังขาดคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความสามารถ ที่เหมาะสม มีสมรรถนะสอดคล้องกับภาระงาน/มาตรฐานวิชาชีพที่รับผิดชอบ รวมถึงไม่พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู, 2566)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสธาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อพัฒนาบุคลากรในสำนักงานเขตให้คิดค้นนวัตกรรมระบบงานเพื่อพัฒนาระดับคุณภาพของบุคลากรภายในสำนักงานเขตและโรงเรียน เพื่อให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรมนำความรู้ความสามารถที่ได้ไปพัฒนานักเรียนเพื่อให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับงานและมาตรฐานวิชาชีพที่ตัวเองรับผิดชอบ

## วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสธาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสธาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสธาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู” การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research) โดยอาศัยกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

(Qualitative Methodology Research) โดยใช้วิธีการนำผลการวิจัยมาสังเคราะห์แบบอุปนัยวิธีเพื่อศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

### 1. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร ได้แก่ ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2567 จำนวน 607 คน จากทั้งหมด 13 โรงเรียน เป็นผู้บริหารจำนวน 40 คน และครูผู้สอนจำนวน 567 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 16 คน และครูผู้สอน จำนวน 220 คน รวมทั้งสิ้น 236 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครชีและมอร์แกน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) การสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครูผู้สอนจำนวน 2 คน นักทรัพยากรบุคคลจำนวน 2 คน และพระสงฆ์ 1 รูป ในเขตอำเภอเมืองเลย รวมทั้งสิ้น 7 รูป/คน โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

### 2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎีด้านการบูรณาการ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการแสวงหาบุคลากร 2) ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านการให้บุคลากรพ้นจากงาน 5) ด้านวินัยและการรักษาวินัย และ หลักสาราณียธรรม 6 ได้แก่ 1) เมตตาการุณยธรรม 2) เมตตาวิจิตรธรรม 3) เมตตาโมกขธรรม 4) สาธารณโมกข์ 5) สีสสามัญญตา 6) ทิฏฐิสามัญญตา

### 3. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire)

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ( $\bar{X}$ ) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (S.D.) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พร้อมทั้งนำเสนอโดยวิธีการพรรณนาอ้างอิงคำพูดบุคคล

## ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานีธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ดังตารางที่ 1

**ตารางที่ 1** ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

| การบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานีธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู | n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 236 คน |      |           |        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|------|-----------|--------|
|                                                                                                                                                                             | ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม |      |           |        |
|                                                                                                                                                                             | $\bar{X}$                     | S.D. | แปลผล     | อันดับ |
| 1. ด้านการพัฒนาบุคลากร                                                                                                                                                      | 4.44                          | 0.48 | มาก       | 2      |
| 2. ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร                                                                                                                                                 | 3.53                          | 0.54 | มาก       | 4      |
| 3. ด้านการแสวงหาบุคลากร                                                                                                                                                     | 4.57                          | 0.31 | มากที่สุด | 1      |
| 4. ด้านการให้บุคลากรพ้นจากงาน                                                                                                                                               | 4.20                          | 0.44 | มาก       | 3      |
| 5. ด้านวินัยและการรักษาวินัย                                                                                                                                                | 3.40                          | 0.64 | ปานกลาง   | 5      |
| รวม                                                                                                                                                                         | 4.03                          | 0.48 | มาก       |        |

จากตารางที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการแสวงหาบุคลากรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.31 รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ด้านการให้บุคลากรพ้นจากงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 ตามลำดับ ส่วน

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านวินัยและการรักษาวินัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานุกรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาสทวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู ดังตารางที่ 2

**ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานุกรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สทวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

| การบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานุกรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สทวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู | n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 236 คน |      |       |        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|------|-------|--------|
|                                                                                                                                                                            | ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม |      |       |        |
|                                                                                                                                                                            | $\bar{X}$                     | S.D. | แปลผล | อันดับ |
| 1. ด้านเมตตากายกรรม                                                                                                                                                        | 3.82                          | 0.53 | มาก   | 5      |
| 2. ด้านเมตตาวจีกรรม                                                                                                                                                        | 4.39                          | 0.44 | มาก   | 1      |
| 3. ด้านเมตตามโนกรรม                                                                                                                                                        | 3.87                          | 0.44 | มาก   | 3      |
| 4. ด้านสาธารณโภคี                                                                                                                                                          | 3.83                          | 0.50 | มาก   | 4      |
| 5. ด้านศีลสามัญญตา                                                                                                                                                         | 4.23                          | 0.58 | มาก   | 2      |
| 6. ด้านทิวฐิสามัญญตา                                                                                                                                                       | 3.73                          | 0.37 | มาก   | 6      |
| รวม                                                                                                                                                                        | 3.98                          | 0.48 | มาก   |        |

จากตารางที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสารานุกรม 6 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สทวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านเมตตาวจีกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 รองลงมา คือ ด้านศีลสามัญญตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 ด้านเมตตามโนกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 ด้านสาธารณโภคี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 ด้านเมตตากายกรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านทิวฐิสามัญญตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37

3. แนวการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานุกรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาสทวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เลย หนองบัวลำภู ทั้ง 5 ด้าน มีดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาความรู้ และทักษะให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยจัดอบรม สัมมนา รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการอบรมและสัมมนาออนไลน์ พร้อมนำเทคโนโลยีมาบริหารจัดการการพัฒนาบุคลากรนอกจากนี้ การพัฒนาบุคลากรยังครอบคลุมถึงการส่งเสริมคุณธรรม เช่น เมตตากายกรรม เมตตาวจีกรรม เมตตามโนกรรม 2) ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบำรุงรักษาบุคลากร โดยดูแลความเป็นอยู่และจัดสวัสดิการที่เหมาะสม การบริหารจัดการเวลาปฏิบัติหน้าที่ ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย แนวทางดังกล่าวยังมุ่งเน้นการส่งเสริมคุณธรรม เช่น เมตตากายกรรม เมตตาวจีกรรม สาธารณโภคี 3) ด้านการแสวงหาบุคลากร ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการแสวงหาบุคลากรด้วยระบบการสรรหาและคัดเลือกที่เหมาะสม โดยใช้เครื่องมือวัดสมรรถนะ การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมที่สุดสำหรับองค์กร การแสวงหาบุคลากรยังแฝงไปด้วยคุณธรรม เช่น สาธารณโภคี สีสสามัญญตา ทิฐีสสามัญญตา 4) ด้านการให้บุคลากรพ้นจากงาน ผู้บริหารควรปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและกฎหมายแรงงานในกระบวนการเลิกจ้างอย่างเคร่งครัด ผู้บริหารยึดถือหลักเมตตากายกรรม เมตตาวจีกรรม เมตตามโนกรรม สาธารณโภคี สีสสามัญญตา ทิฐีสสามัญญตา 5) ด้านวินัยและการรักษาวินัย ผู้บริหารกำหนดกฎระเบียบและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน พร้อมสื่อสารให้บุคลากรเข้าใจอย่างทั่วถึง มีการจัดการด้วยมาตรการที่เหมาะสมและยุติธรรม ผู้บริหารยึดถือหลักเมตตากายกรรม เมตตาวจีกรรม เมตตามโนกรรม สาธารณโภคี สีสสามัญญตา ทิฐีสสามัญญตา ทั้งหมดนี้สะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการสร้างสังคมแห่งความเป็นธรรมและคุณธรรมร่วมกัน

## อภิปรายผล

การศึกษา เรื่อง การบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสaranานีธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้นำประเด็นมาอภิปรายดังนี้

1. การบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสaranานีธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า การบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการแสวงหาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากรด้าน ด้านการให้บุคลากรพ้นจากงาน ด้านการ

บำรุงรักษาบุคลากร ด้านวินัยและการรักษาวินัย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการแสวงหาบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยศพัทธ์ เทียงผดุง (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานบุคคลตามหลักสารานิยธรรม 6 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2. การบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานิยธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านเมตตาจริกรรม ด้านศีลสามัญญตา ด้านเมตตาโมกกรรม ด้านสาธารณโภคี ด้านเมตตากายกรรม ด้านทวิญญูสามัญญตา โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านเมตตาจริกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาปัญญา สุพลญ (โยธาทรี) (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการชุมชนตามหลักสารานิยธรรม 6 ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

3. แนวทางการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานิยธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่าแนวทางการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักสารานิยธรรม 6 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทั้ง 6 ด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาพัฒนา วทฒนญาโน (2567) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสารานิยธรรม 6 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์

## องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ในศตวรรษที่ 21 การบริหารงานบุคคลได้กลายเป็นหัวใจสำคัญขององค์กรที่ต้องการเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน ด้วยโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง และบริบททางสังคมที่ซับซ้อนขึ้น องค์กรจึงต้องมีแนวทางในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนำหลักสารานิยธรรม 6 มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานบุคคลถือเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการสร้างสังคมแห่งความเมตตา ความเป็นธรรม และความร่วมมือ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ และสร้างองค์กรที่เข้มแข็งและยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งการบริหารงานบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21 ไม่ใช่เพียงแค่การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในเชิงกลยุทธ์ แต่ยังต้องคำนึงถึงมิติของความเป็นมนุษย์ การใช้หลักสารานิยธรรม 6 เป็นแนวทางในการบริหารบุคลากรจะช่วยสร้างสังคมแห่งความเมตตา ความเป็น

ธรรม และความร่วมมือ ซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืนขององค์กรและการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพในระยะยาว ผู้บริหารที่สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จที่มั่นคงและยั่งยืนในอนาคต

## เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

พระมหาปัญญา สุปญโญ (โยธาทรี). (2558). การบริหารจัดการชุมชนตามหลักสภาราณียธรรม 6 ในเขตบ่อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาพัฒนา วุฒินญาโณ. (2567). แนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสภาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ยศพัทธ์ เทียงผดุง. (2565). การบริหารงานบุคคลตามหลักสภาราณียธรรม 6 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู. (2566). แผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2566-2570. เลย: สำนักงาน.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

(2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง 1 พฤศจิกายน 2565.

